

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620200250
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4620200250.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľky - rozvedenej manželky: Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. K. XX/XX, XXX XX F., adresa na doručovanie M. nad H. XX, zastúpenej: Advokátske združenie JUDr. Jozef Dudzík & JUDr. Kristína Gerová, so sídlom Škultétyho 1597/7, 955 01 Topoľčany, proti bývalému manželovi: Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. K. XX/XX, XXX XX F., zastúpenému: Mgr. Juraj Šimuny, advokát so sídlom Námestie M.R. Štefánika 30/33, 955 01 Topoľčany, o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 13. marca 2020 č.k. 4Pc/3/2020-157, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zamietol návrh, ktorým sa rozvedená manželka domáhala voči bývalému manželovi uloženia povinnosti platiť jej príspevok na výživu v sume 300 eur mesačne počnúc dňom 01.02.2020. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 72 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, 2, § 77 ods. 1 Zákona o rodine.

1.2. Zistil, že účastníci uzavreli manželstvo dňa 21.09.1979, ktoré bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4Pc/8/2018-17 zo dňa 16.03.2018, právoplatným dňa 23.03.2018. V súčasnej dobe medzi účastníkmi prebieha na tunajšom súde konanie o vyporiadanie BSM pod sp.zn. 6C/26/2019, z obsahu ktorého vyplýva, že navrhovateľka v roku 2017 za trvania manželstva vybrala z účtu odporcu sumu 33.000 eur a následne zo životnej poisťky sumu 10.699 eur a tieto peniaze ďalej používala pre vlastnú potrebu. V priebehu konania uviedla, že v čase rozvodu z týchto peňazí už minula 10.000 eur a ostatné jej zostali.

1.3. Navrhovateľka sa do 29.10.2019 starala o matku, ktorá zomrela, a za starostlivosť poberala peňažný príspevok, ktorý jej od augusta 2019 bol vyplácaný vo výške 430,35 eura mesačne. Od 30.10.2019 do 16.02.2020 bola navrhovateľka vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a vyradená bola z dôvodu nástupu do pracovného pomeru od 17.02.2020. Dňa 05.02.2020 uzavrela dohodu o pracovnej činnosti so spoločnosťou X. na pracovnú pozíciu chyžná, podľa ktorej mala odpracovať 8 hodín mesačne za dohodnutú odmenu vo výške 3,333 eura/hodina brutto. Dohoda bola uzatvorená na dobu určitú od 08.02.2020 do 31.12.2020. Následne dňa 14.02.2020 navrhovateľka uzavrela pracovnú zmluvu so zamestnávateľom Ing. N. E. K. R. na dobu určitú od 17.02.2020 do 28.02.2021 na pozíciu upratovačky s týždenným pracovným časom 15 hodín t.j. 5 dní po 3 hodiny, a mesačnou brutto mzdou 231 eur. Navrhovateľka je spoluvlastníčkou nehnuteľností, rodinného domu súp.č. XX na parc.č. XXX/X. spolu s pozemkami parc.č. XXX/X, XXX/X a XXX/X v podiele 1/2 -ica (výpis z LV č. XXX pre kat.úz. F.) a

rodinného domu súp.č. XX na parc.č. XXX spolu s pozemkami parc.č. XXX a XXX v podiele 1/2-ica (výpis z LV č. XXX pre kat.úz. M. nad H.). Býva v rodinnom dome v M. nad H., kde platí za elektriku 47 eur mesačne, za plyn 120 eur mesačne a za internet a televíziu 29 eur mesačne. Užíva motorové vozidlo TOYOTA RAV4, za ktoré platí povinné zmluvné poistenie v sume 219,28 eura a havarijné poistenie v sume 453,80 eura ročne.

1.4. Bývalý manžel poberá starobný dôchodok vo výške 383,20 eura a dôchodky zo N. vo výške 467,20 eura, z H. vo výške 53,27 eura a z U. vo výške 28,95 eura t.j. spolu 932,62 eura. Býva v rodinnom dome v F., kde platí za elektriku 39 eur mesačne, za plyn 89 eur mesačne, za vodu 9 eur mesačne a za televíziu 12 eur mesačne, okrem toho vynaloží na telefón 5-6 eur mesačne.

1.5. Mal za to, že navrhovateľka je schopná sama sa živiť, keďže uzatvorila pracovnú zmluvu na pozíciu upratovačky, i keď len na tri hodiny denne, pričom nepreukázala také zdravotné problémy, ktoré by jej bránili zamestnať sa v riadnom pracovnom pomere na 8 hodín denne. Ani z lekárskeho správy predložených navrhovateľkou nebolo možné zistiť, že trpela takými zdravotnými problémami, ktoré by jej bránili riadne pracovať, pričom bývalý manžel dokladoval, že mala možnosť zamestnať sa na takej pracovnej pozícii, ktorá by zodpovedala jej vzdelaniu a zdravotným možnostiam. Ďalej prihladal na jej majetkové pomery, ktoré svedčili o tom, že navrhovateľka nie je odkázaná na poberanie príspevku na výživu rozvedenej manželky, keďže je spoluvlastníčkou dvoch rodinných domov, každého v polovici, ako aj pozemkov, a v rámci vyporiadania BSM môže očakávať vyplatenie vyššej sumy na jej vyrovnanie. Okrem toho navrhovateľka od polovice roku 2017 disponovala zo sumou vyše 43.000 eur v hotovosti, ktorú vybrala z účtu bývalého manžela a z poisťky, pričom žiadnym spôsobom nepreukázala tvrdenie, že uvedenú sumu už minula na svoje živobytie. Uvedené tvrdenie považoval za účelové, pretože pokiaľ by aj chcela sumu 43.000 eur minúť na bežné životné potreby, tak by doposiaľ každý mesiac musela minúť okolo 1.400 eur, pričom nepreukázala, že na jej životné potreby bola každý mesiac potrebná uvedená suma. Okrem tohto navrhovateľka až do konca októbra 2019 poberala príspevok za opatrovanie matky, ktorý od začiatku roku 2019 činil 369,36 eura mesačne a posledné tri mesiace 430,35 eura mesačne. Ak by aj na strane navrhovateľky bola preukázaná podmienka odkázanosti na priznanie príspevku na výživu rozvedenej manželky, tak vyslovil názor, že priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, keďže navrhovateľka od polovice roku 2017 disponovala sumou 43.000 eur v hotovosti a teda priznať jej popritom aj príspevok na výživu rozvedenej manželky by odporovalo dobrým mravom. Z uvedených dôvodov návrh navrhovateľky na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky v celom rozsahu zamietol, keďže navrhovateľka nepreukázala, že nie je schopná sama sa živiť a okrem toho by bolo priznanie príspevku v rozpore s dobrými mravmi.

1.6. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Právny zástupca bývalého manžela požadoval rozhodnúť o náhrade trov konania podľa § 55 CMP a priznať náhradu trov konania, avšak v súvislosti s týmto konaním neboli súdom zistené a ani preukázané žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania bývalému manželovi.

2.1. Navrhovateľka podala v zákonnej lehote (zohľadňujúc neplynutie odvolacej lehoty podľa zákona č. 62/2020 Z.z.) odvolanie a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrhu vyhovie a prizná jej trovy konania na oboch stupňoch. Dôvodila ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. g), f) h) CSP.

2.2. Poukázala na objektívny stav existujúci v súčasnom období v spoločnosti a s tým súvisiacu nemožnosť reálneho zamestnania sa. Naproti tomu bývalému manželovi sú vyplácaním v štyroch dôchodkov zabezpečené všetky existenčné podmienky. Tvrdila, že po vzájomnej dohode si nemohla počas trvania manželstva vytvoriť žiadne možnosti pre pravidelný príjem, keďže sa starala o rodinu, detí, dom i matku. Preto považovala za spravodlivé, aby sa v tejto objektívnej situácii bývalý manžel podieľal na tom, aby mala dôstojný život, zabezpečením príspevku na výživu rozvedenej manželky. Veď keby nebolo jej, nikdy by sa bývalý manžel nemal tak, ako z dôchodkov, ktoré vďaka nej poberá a má o starobu postarané.

2.3. Tvrdila, že nehnuteľnosti, ktorých je spoluvlastníčkou spadajú pod pojem „mŕtvy kapitál“, z ich hodnoty si nekúpi ani stravu ani nezaplatí náklady spojené so živobytím, keďže v jednom z tých domov býva a v druhom býva bývalý manžel s dcérou. Dom, v ktorom býva, je v spoluvlastníctve štyroch súrodencov - dedičov. V dnešnej situácii je termín vyplácania akejkoľvek finančnej sumy z rodinného domu v BSM hudbou budúcnosti. Pokiaľ disponovala s finančnými prostriedkami nadobudnutými za trvania manželstva, bolo to pre to, že jej bývalý manžel oznámil, že končí s jej financovaním. Bývalý manžel nemal potrebu čerpať finančné prostriedky z iných zdrojov, než sú jeho dôchodky. Prácu si našla s obrovskými ťažkosťami a s mizivým príjmom. Vo svojom veku takmer 60 rokov, nikdy nerobila

odbornosť, v ktorej je vyučená, a vďaka systému hospodárenia v manželstve, si nemohla zaopatriť žiadne finančné zdroje. Snahy o vylepšenie jej zdravotného stavu museli byť v súčasnom období ukončené. Nie je možné porovnávať stav, keď z finančných prostriedkov, ktoré dostávala za opateru matky, mohla pokrývať svoje finančné náklady, a z dôchodkových dávok matky čiastočne pokrývať aj náklady matky. Nebyť peňazí, ktoré získala zo spolužitia bývalým manželom, ani toto by nebola schopná zabezpečiť.

3. Bývalý manžel sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), prejednal odvolanie navrhovateľky bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 68 CMP). Dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. V predmetnej veci sa navrhovateľka domáhala určenia príspevku na výživu rozvedenej manželky vo výške 300 eur. Bývalý manžel s určením príspevku nesúhlasil. Súd prvej inštancie návrh zamietol. Na odvolanie navrhovateľky bol rozsudok súdu prvej inštancie predmetom skúmania odvolacím súdom.

8. Podľa § 72 ods. 1 Zákona o rodine, rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

9. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

11. Odvolací súd posudzujúc napadnutý rozsudok z hľadiska súdom prvej inštancie zisteného skutočného stavu a citovaných zákonných ustanovení, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, po vykonanom dokazovaní správne vyhodnotil zistený skutočný stav a vyvodil z neho správny právny záver. Skúmal, či navrhovateľka splnila podmienky pre vznik nároku na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, hodnotiac jej majetkové pomery a zárobkové schopnosti a možnosti. Vychádzal pritom zo skutočností, že navrhovateľka je schopná sa sama živiť, keďže uzatvorila pracovnú zmluvu na pozíciu upratovačky, hoci len na tri hodiny denne, pričom nepreukázala také zdravotné problémy, ktoré by jej bránili zamestnať sa v riadnom pracovnom pomere na 8 hodín denne. Vyhodnotil aj majetkové pomery navrhovateľky, ktoré svedčili o tom, že nie je odkázaná na poberanie príspevku na výživu rozvedenej manželky, keďže je spoluvlastníčkou dvoch rodinných domov, každého v polovici, ako aj pozemkov, a v rámci vyporiadania BSM môže očakávať vyplatenie vyššej sumy na jej vyrovnanie. Osobitne poukázal na skutočnosť, že navrhovateľka od polovice roku 2017 disponovala zo sumou vyše 43.000 eur v hotovosti (zo spoločného majetku), pričom nebolo preukázané, že ich minula na bežné životné potreby. Na základe uvedeného dospel k záveru, že na strane navrhovateľky jednak nie je splnená podmienka pre vznik nároku na určenie príspevku na výživu, ktorou je neschopnosť živiť sa vyplývajúca z objektívnych

či subjektívnych skutočností na strane rozvedenej manželky, a jednak priznanie príspevku na výživu by bolo v rozpore s dobrými mravmi, keďže navrhovateľka disponovala sumou 43.000 eur v hotovosti. Odvolací súd sa s uvedeným záverom v plnom rozsahu stotožnil. Správny bol aj výrok o trovách konania § 52 CMP, keďže vo veci ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorý stanovuje, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, pričom žiadne ustanovenie upravujúce nárok na náhradu trov konania podľa CMP na danú vec nedopadá. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť dôvodov rozsudku v napadnutej časti ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

12. Námietky navrhovateľky odvolací súd nepovažoval za dôvodné, nakoľko spočívali najmä v opätovnom poukazovaní na jej nedostatok príjmu a výšku starobného dôchodku bývalého manžela. Predmetom konania je však príspevok na výživu rozvedeného manžela. Účelom tohto príspevku je zabezpečenie primeranej výživy pre toho manžela, ktorý nie je schopný sa sám živiť a prípadný príspevok má v zásade slúžiť na pokrytie časti niektorých opodstatnených výdavkov oprávnenej osoby, nie pokryť všetky výdavky. Navrhovateľka nejaký príjem dosahuje (od 156 do 312 eur mesačne), preto v danej veci neboli splnené predpoklady pre priznanie predmetného príspevku. Pokiaľ navrhovateľka poukázala na súčasný stav v spoločnosti vzniknutý v dôsledku karanténnych opatrení, tieto podľa názoru odvolacieho súdu nemali žiadny vplyv na skutočnosť, že navrhovateľka, napriek svojim možnostiam a schopnostiam od smrti svojej matky pracovala len na čiastočný úväzok. Ani námietky navrhovateľky týkajúce sa jej majetkových pomerov nepovažoval odvolací súd za dôvodné, keďže minimálne dispozícia s peňažnou hotovosťou vo výške 43.000 eur bola v konaní preukázaná a navrhovateľka nepreukázala, že tieto prostriedky minula. Navyše jej tvrdenia ohľadom spoluvlastníctva rodinného domu, v ktorom býva, boli v rozpore s tvrdeniami uvedenými v návrhu. Ani skutočnosť, že vo veku takmer 60 rokov, nikdy nerobila odbornosť, v ktorej je vyučená, a vďaka systému hospodárenia v manželstve, si nemohla zaopatriť žiadne finančné zdroje, nebola dôvodom pre priznanie príspevku. Nakoniec navrhovateľka posledných 6 rokov opatrovala svoju matku, čo nie je možné pričítať na ťarchu bývalého manžela. Námietka navrhovateľky voči posudzovaniu rozporu uplatneného nároku s dobrými mravmi je podľa názoru odvolacieho súdu rovnako nedôvodná. Ako už bolo uvedené bolo preukázané, že navrhovateľka disponovala s peňažnou hotovosťou vo výške 43.000 eur, ktorá pochádzala zo spoločných prostriedkov účastníkov konania, ktoré vybrala z účtu a poisťky bez vedomia bývalého manžela a v konaní nepreukázala, že tieto prostriedky už minula.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Podľa § 57 CMP o nároku na náhradu trov, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Úspešný bývalý manžel návrh na náhradu trov odvolacieho konania nepodal. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Vo veci ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorý stanovuje, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, pričom žiadne ustanovenie upravujúce nárok na náhradu trov konania podľa CMP na danú vec nedopadá.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).